

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România şi streinătate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacţia şi administraţia: Strada Prandului Nr. 15.

Inseratele se primesc la administraţie. Preţul după tarif şi învoială Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

A două primăvară de războiu.

Cu întâii fulgi de zăpadă în pragul iernii 1915—16 în presa tuturor statelor beligerante se făceau pronosticuri despre un vertiginos curs de războiu în primăvara aceasta, care va hotărî soarta celor învinşi în fiorosul danţ al morţii.

Se credea că iarna are să împiedece operaţiunile de războiu, are să vină cu obstacolele sale naturale invincibile. Prevederi ce au dat greş, căci în iarna aceasta mai mult decât oricând s'au făcut pe două fronturi eforturi uriaşe de a se obţine succese reale, în iarnă au atins Germanii şi Austro-Ungarii extremele puncte ale frontului răsărit de acolo şi tot în iarnă au trecut peste corpul Serbiei, Muntenegrului şi Albaniei, de stau în faţa Salonicului şi Valonei, iar Germania astăzi în faţa Verdunului.

Iarna n'a pus obstacole nelămurabile, să amintim chiar Erzerumul, la asediarea căruia soldaţii ruşi înotau în zăpadă până la brâu. Dar nici cealaltă minune nu se întâmplă, căci o deplasare a frontului nu se poate face în mai mare grabă decât într'alt anotimp.

Fapt incontestabil este că ambele grupe de combatanţi depun silinţe mai mari, incomparabile cu cele de până acum, pentru a storce rezultate în vara aceasta cât mai definitive. Dar nu numai numerice s'au pregătit, ci şi-au ascuţit din nou celelalte arme de tactică strategică, surprinzătoare prin dibăcia cu care este manuată.

Germania şi Austro-Ungaria au avantajul unităţii de conducere, a stabilităţii planurilor de atac, a disciplinei în armată. Niciodată ca până aci unitarul stat german şi naţionalităţile Austro-Ungariei n'au colaborat atât de strâns, nu s'au văzut atât de loialtă, pe toate fronturile de luptă, ca în acest războiu; niciodată atâtea milioane de oameni, reprezentanţi ai diferitelor trupe naţionale, nu s'au văzut umăr la umăr suportând teribilul flagel al războiului.

Urmează de aci evident, că nici unul din aceste popoare, cari constituie armatele puterilor centrale, nu şi-au amestecat sufletele, ci dinpotrivă pentru ajungerea a celorlalte ţinte militare, ele vin cu energiile lor specifice naţionale, — o unitate de direcţiune a acestor

forţe de cea mai varie colorare şi energie sufletească.

Deosebirea între trecut şi această primăvară este tocmai aceasta; o mai enormă îngrămădire de forţe cari se vor ciocni cu mai grozavă putere. Incolo, primăvara aceasta nu hotărăşte mai mult decât anotimpurile de până aci, iar ascendenţele situaţiei îl vor avea tot ceice vor şi să desăvârşească o unitate de conducere, un plan de acţiune hotărât, o disciplină de fier printre armate, o tactică de surprize...

Luptele se continuă cu vehemenţă crescândă. Când în aer se răspândeşte duhul nou al naturii desmorţite, apun mai numeroase vieţi omeneşti decât până aci. Şi poate va fi privilegiul acestei primăveri, că la renaşterea ce o aduce, poate arborele omenesc va fi mai grozav ciuntit.

Noi una dorim. Ca toate aceste popoare, cari duc războiul în cercul de fier al puterilor centrale, să ajungă timpul unei primăveri a vieţii lor, de conciliaţie unele faţă de altele, de recunoaştere a jertfelor prestate comun şi de răsplătire corectă a lor...

Să vină şi acea primăvară a vieţii...

Prezidentul Sbraniei bulgare despre situaţia războiului. Intr-un interviu publicat în ziarul „Balkanska Posta“, preşedintele Sbraniei Wacław a declarat, că e convins de spropia cădere a Verdunului, care ar putea avea ca urmare a pace separată cu Franţa, deoarece după căderea Verdunului n-ar mai putea domni pace în republică. Raporturile cu România sunt bune. O ataşare a României şi Greciei la ententă este eschisă. Situaţia Greciei se va ameliora, deoarece trupele franceze, în urma ofensivei germane, vor fi retrase.

Provocările Portugaliei. După toate presemnele Portugalia va intra în războiu cu Germania. Conform unei telegrame sosită din Bilbao, 90 ofiţeri şi marinari au sosit aici din Portugal. Ei au declarat că înainte de a părăsi vasele, maşinile au fost deteriorate pentru a împiedeca, ca Portugalia să le poată folosi.

Din Capstadt se anunţă că guvernul a sechestrat în Laurento Marquez

vasele germane: »Admiral«, »Essen«, »Kronprinz« şi »Hof« internând aproximativ 400 ofiţeri şi marinari germani.

Carmen Sylva.*)

Nişte aduceri aminte personale cu privire la fosta regina României Elisabeta.

De Dr. Ioan Urban Jarnik.

În România am fost de două ori: cea dintâi oară am petrecut în 1879 două luni, Mai şi Iunie la Bucureşti, a doua oară, în toamna anului 1911, cinci zile la Iaşi, odinioară capitala principatului Moldovei. Cea dintâi dată mersesem acolo cu acelaşi scop, cu care în vacanţele din 1876 m'am fost dus la Blaj, sediul metropolitului Românilor uniţi din Ardeal, va să zică ca trăind o vreme oare care cu Românii neaoşi, să-mi însuşesc limba lor mai bine decât aceasta îmi fu cu putinţă în Viena, unde în anii 1875—1882 am dăscălit la o şcoală reală fiind în cei trei ani din urmă şi prelegeri la universitate despre limbile romanice ca docent privat. La Iaşi am fost trimis prin senatul academic al universităţii ceha din Praga cu scopul să-l reprezint la serbarea jubileului de 50 ani al universităţii din Iaşi.

Am nădăjduit că chiar în 1879 voi avea parte să fac cunoştinţă personală cu poeta principesă, să fiu primit în audienţă. Şi am înaintea mea schiţa cererii din 2 Iunie 1879. Atunci nu aveam multe de prezentat: un articolaj al programei şcolii reale din Leopoldstadt în Viena dela anul 1877 intitulat »Sprachliches aus rumänischen Volksarchiv«. Tipărit acum doi ani în traducere românească în biblioteca revistei »Ion Creangă« şi apoi discursul meu inaugural de docent din Iulie anului 1878 asupra importanţei limbii române pentru studiul gramaticii comparative a limbilor romanice, tipărit în revista »Osten«.

Din păcate m'am văzut atunci înşelat în aşteptarea mea: principesa s'a bolnăvit greu tocmai atunci, aşa încât n'a putut să de faţă la examenele din institutul pentru fete »Elena Doamna« şi astfel spre marea mea mâhnire audienţa aşteptată n'a avut loc şi am putut să vorbesc numai cu principesa Carol. Am amintit lucrul acesta pe acelaşi loc în ziua când rămăşiţele sale trupeşti s'au depus spre odihnă în catedrala din Curtea de Argeş în jurul căreia s'au ţesut mai multe legende frumoase.

Când în 1885 am tipărit împreună cu fostul meu şcolar d-l Bărseanu în publicaţiunile Academiei Române o colecţiune de cântece populare din Ardeal, am trimis reginei acest volum

*) Articolajul acesta s'a tipărit întâi ocheşte în nrul 64 din Măscinul Listy (4 Martie 1916) şi oarece se ocheşte aici, este o traducere făcută după original de însuşi autorul.

împreună cu unele texte albaneze din anul 1881, primind în ziua de 12 Decembrie 1885 mulţumite el.

Personal n'am cunoscut pe regina de cât în vremea scurtelor mele petreceri din Iaşi în 1911, unde s-a dus cu soţul său, cu principesa de coroană Ferdinand, soţia lui şi cu cel doi copii mai mari ai lor, prinţesa Elisaveta şi prinţul Carol. Luând samă de învălmăşala care atunci domnea la curte, nici nu-mi veni să cer de-a fi primit în audienţă, cu toate acestea avui de câteva ori prilejul să vorbesc cu ea. Pasămite am fost chemat de două ori la masa regală, şi atunci atât înaintea mesei cât şi după ea se ţineau aşa numite »cercele«, la cari mi s'a întâmplat de mai multe ori să fiu agrăit de membrii familiei regale, mai cu samă şi de regină.

Poate nu mi se va lua în nume de rău dacă voi cita unele cuvinte rostite de ea cu acest prilej. Spuse din cuvânt în cuvânt cum urmează:

«Domnule profesor, se vede că D-ta nu numai vorbeşti româneşte, ci şi găndeşti!»

Se'nţelege c-am mulţumit pentru cuvintele măgulitoare, observând cumcă la o asemenea treaptă trebuie să ajungă ori-şci cine vrea să se facă un bun cunoscător al vreunei limbi străine.

Afară de aceasta din scurta petrecere a mea la Iaşi ţin minte că se poate de bine aceste patru momente. Întâi, când la serbarea jubilară din teatrul din Iaşi am rostit româneşte plin de o adevărată mândrie, urarea universităţii din Praga, cea mai veche din centrul Europei. Atunci regina cu principesa de coroană Maria şi cu prinţesa Elisabeta asistau la serbare în loja de curte, şi noi delegaţii, rostindu-ne urările, ne întorceam faţa spre această lojă. Ni s'a părut şi de bună seamă nu m'am înşelat, cum că cuvântarea mea l-ar fi plăcut din cale afară reginei, ceea-ce afară de aplauzele repetate de mai multe ori, mi a dat curajul de lipsă, să nu mă fac de ruşine.

A doua oară a fost în ziua când m'am găsit la aceeaşi masă cu regina. Atunci mi s'a dat loc la dreapta prinţesei Elisabeta, tocmai în ajunul zilei de naşterea a 17-a ei, pe când cu două zile mai înainte mă găseam la dreapta mamei sale, regina de acum, Maria. Mărturisesc că, zăbind lângă tinera prinţesă, aveam nişte temeri, mai mari de cât cu două zile mai înainte. Regina însăşi, care şedea tocmai în dreptul meu urmărea, se vede, cu interes cum va isbuti această păşire pe scenă a mea şi văzând că purtarea mea nu era stângace, zâmbea blajin.

A treia oară m'am nimerit aproape de dansa în Aula universităţii din Iaşi: pe când unul din dignitari luau parte la cercetarea universităţii, alţii rămăseră împreună cu regina în Aula. Şi atunci, nu mai ştiu dacă a fost ideea ei sau a altcuiva, destul că doadată lată se lvi acolo un fotograf şi aşa m'am găsit şi eu pe tablou cu ceilalţi având pe regina în mijlocul nostru.

În sfârşit a patra oară, în sejunul plăcerii, avui prilejul s'o văd într'un cerc intim de o samă de invitaţi — din delegaţii străini am fost chemat, după cumă în minte, eu singur — la o audienţă muzicală, la care regina n'a luat parte. Slujitorii îmbliau pe oaspeţi cu nişte mazeliciuri şi atunci am fost foarte uimit auzind pe unul din ei, că mă îmblie cebeşte. La întrebarea mea cum a nimerit acolo, îmi spuse că e din Moravia şi că tot de acolo mai mulţi s'ar fi găsit în slujbă la curte.

În notiţa de ieri din Narodni Listy se aminteşte şi Mite Kremnitz soţia medicului personal al regelui, cu care s'a întovărăşit regina ca să scrie câte-va romane. Se zice acolo cumcă d-na Kremnitz era flică vestitului chirurg şi profesor al universităţii din Berlin, Bardeleben: poate va interesa o întregire a notiţei cum că sora-să Ciara a fost cea dintâi nevastă a lui Titu Maiorescu, cunoscut dintr'al doilea războiu balcanic ca preşedintele consiliului de miniştri români.

În casa lui Maiorescu în vremea petrecerilor mele din Bucureşti în primăvara 1879 eram ospătat în fiecare zi, dimineaţa ca şi sara şi am asistat acolo la nişte serate literare interesante, despre cari am scris în revista »Svetozor« a lui Šimasek. De câte-va ori am fost poftit şi la doctorul Kremnitz. În minte că mă întâlneau acolo cu cel mai mare poet român Eminescu. Atunci Eminescu parcă avuse cu d-na Kremnitz gândul de a aduna material pentru un dicţionar român-german, am fost chiar faţă când postul, sosind la masă, a dat doamnei câte va şedea desluşindu-mi noima lor. Din păcate proiectul acesta fu nimicit prin bolnăvirea şi moartea prea timpurie a marelui poet. Dna Kremnitz acum călăvăză şi s'a mutat la Berlin, de unde am primit din partea ei nişte scrisori de mulţumită pentru unele scrisori româneşti ale mele, scrisori pline de nişte frumoase trăite în orientul depărtat aproape de regina acum reposată.

Încăceva. În vremea petrecerilor mele din Bucureşti am cunoscut şi pe unica fiică a lui Maiorescu, care mai târziu a devenit dănză de curte a Reginei. Din partea ei am o samă de scrisori interesante mai cu samă din anul 1883, interesante prin aceea că în ele îmi de nişte ştiri amănunţite despre mişcările literare şi artistice de atunci din Bucureşti. Scrisorile aceste le-a scris cu ştiră şi la însărcoţarea tatii, care tocmai atunci a fost din cale afară ocupat cu fel de fel de lucrări şi nu avea prin urmare destulă vreme să-mi scrie el însuşi.

Dela moartea soţului său regal, Carmen Sylva, fosta principesă, mai târziu regina României, petrecăa bucurosi în apropierea catedralei episcopale din Curtea de Argeş. Acum rămăşiţele ei pământeşti vor fi depuse spre odihna vecnică lângă el. În memoria poporului însă va trăi şi de acum încolo aducerea

Palat şi bordeiu.

după Al. Petofi.

Palate, de ce eşti atât de ngâmfat? Poate te-orbeşte a stăpânului vâlvă? Stăpân-ţi acasă diamante pe sine, Golul din inimă ca să-l ascundă. Despoaie-l de-aceste podoabe, cu [care slugarnicii săi servitori l-îmbrăcară, Şi în stărpiciunea ce o să rămână, Zău, nu vei cunoaşte a Domnului [mână.

Şi-averile multe de un'le-a luat, Cari din calic îl făcură bogat? De unde-o răpi pe cea pasere mică Hărăpăreţul uliu, ce-acum o sfărtează? Şi pân'ce uliu cu poff' ospătează? În cuibul tufişului de lângă iaz, Puii, sârmanii, se vaier' amar, Pe draga lor mam' aşteptând-o [nzadar.

Făleşte-te numai, odor lustruit, Cu-averile scumpe pe cari le-ai [hoji;

Răsfată-te numai, palat îngâmfat, Căci zilele tale s'au împuţinat. Să-ţi văd aş dori al trufiei mormânt, Şi, dacă se poate, cât de curând; Iar oasele mândrului tău locatar Vede-a-le-aş sdrobite sub pietri şi [var! —

Şi tu, pentruce eşti atât de plecat, Drag bordeiaş, lângă 'naltul palat? Dece te-ai ascuns după a tufelor [frunză? Chipul mizeriei vrea să-l ascundă! Primeşte-mă 'n sinu-ţi, odaie sâr- [mană, Eu nu caut mândre podoabe de-afară, Ci inimi frumoase... şi-acestea mai [iute

Le afli 'n bordeiele mici şi tăcute. E sfânt acest prag, peste care trecui, Sfânt este pragul colibeii cernite! Aicia se nasc doară cei mari, şi cerul Mântuitorii aicia-i trimite. De-aci pleacă ai obşteii ostaşi în- [drăşneji... Cu toate acestea poporul, vedeţi, Nu are parte decât de dispreţ.

Dar teamă să n'aveţi, voi oameni [de bine, Căci da-va cu vremea Atotşitorul Şi zile senine. De nu e al vostru Trecutul, al vostru-i întreg viitorul. — Subt acoperi; u-vă 'ngust, însă sfânt, Genunchiul, smerit mi-l îndoiu la [pământ: Vă rog cuvântarea de bine să-mi daţi Şi 'n schimb, pe voi însuşi vă bi- [necuvânt, Sârmanii mei fraţi..

S. Tamba.

Accente lirice de pe câmpul de luptă.

Etă la apusul soarelui. La orizont o pânză roşie se întindea tot mai mult; parcă ar fi fost oglindirea lacului de sânge ce se vărsa pe pământ. Din când în când o adiere de pulbere aprinsă învăluia câmpia morţii. Incolo nimic, niciun semn de viaţă.

Ochii oboşi al luptătorului putea distinge din distanţă în distanţă, uşoare dăre de ţărână, din cari vântul ridică

adesea nouri de praf. Isr dedesubtul lor, încăşuri subterane locuieşte mulţime mare de suflete, ce tremură sub înfrigurarea morţii.

Pe când liniştea serii învăluie văzduhul, pe când afară natura se îmbracă în schiateleiri linişite ale stelelor, acolo în fundul văgăunilor lucrează celerale, lopeţile şi tot felul de maşini săpătoare. Dar, ce caută acest popor de mineri în fundul pământului? Ce metal sau piatră preţoasă scormonesc ei acolo jos? Aur? Diamante? — Nu, nimic din toate acestea; ceva mai scump: viaţa.

Dar timpul trece. Noaptea îşi coboară negura în ungherile celei mai depărtate, pe când în văgăunile acestora zise tranşee, domăşite o noapte eternă.

În feţele îngâbenite de oboseală şi zbucium, în braţele crispate de neafărşitele lucrări subterane, în picioarele înfăşurate cu cârpe şi în cari reumatismul a început a prinde cuib — începe a pătrunde florul somnului, ca un abur ce învăluie şi adoarme sufletul.

— Al cui e rândul de pază în noaptea asta? — se auzi vocea unui şef, după care patru umbre, ce abia atipiseră pe un morman de paie, se ridicară molatec, apropiindu-se pentru a

primi instrucţiunile. Şanţul era însă aşă de scund încât cei patru oameni trebuiră să se târască de la locul lor.

În jurul unei lanterne aproape stinse, acestui patru figuri ce se repauzau acum pe brânci, cu bărbile crescute în jurul obrazilor, cu părul lung, aduceau destul de bine în imaginea unui observator viaţa din locuinţele primitive ale primilor oameni. Toţi aceşti oameni făcuseră odinioară studii înalte şi pe timpul când studiul istoriei primelor ere ale omenirii, nu şi-au închipuit vreodată că vor exemplifica prin propria lor persoană imaginea acelor vremuri.

Dar în tranşee timpul este calculat. După câteva clipe de sfătuire păzitorii de noapte se găsau la creştă, ridicând capul deasupra şanţului numai atât cât era necesar pentru observarea terenului din faţă.

Doamnel Ce minune! Câtă deosebire între seninătatea acestor frumoase nopţi de toamnă şi deszădăfies şi în tinericii din tranşee. Sus adie sufletul vieţii, jos parcă e îngropată simţanţa morţii.

Îmbătaţi de voluptatea razelor de lună şi de dulcele sculpiri ale stelelor, păzitorii de noapte uitaseră pentru o

aminte de Augusta doamnă care deși nu totdeauna în graul lui strămoșesc, dar totdeauna cu inimă caldă și cu simpatie vie făcea cunoscută și altor neamuri viața sufletească a poporului român.

Papa și războiul.

O nouă scrisoare a sf. Părinte.

Ziarul oficial al Vaticanului „Observatore Romano” publică o scrisoare a Papei către cardinalul său general din Roma, în care, continuând să deplângă patima earbă pe care a deslănțuit-o războiul de astăzi și care înseamnă sinuciderea Europei, îndeamnă lumea la pace.

În conflictul grosav, ce desbînă Europa — stoc între altele Sf. Părinte — noi n'am putut rămâne nepăsători, și să desconsiderăm datorile noastre sfinte ce avem de împlinit în misiunea înaltă a păcii și iubirei ce ne-a încredințat-o Domnul.

De acela ne-am dat silința dela labucirea acestui război, prin avertizamente și sfaturi adresate popoarelor beligerante, să depule armele iar nelteleggerile lor să le aplanase printr'un acord amical. Ne-am aruncat, așa sticând, între popoarele în luptă, ca un părinte între fiii săi în încierare, și le-am conșurat în numele Domnului, care e iubirea și dreptatea fără margini — să renunțe la intenția nimeridrei reciproce, fiecare partidă în luptă să-și precizeze odată lămurit, direct sau indirect dorințele, pretențiile și după cât e drept și cu puțință să se ia în considerare aspirațiile nașunilor, și în interesul binului general al marelui comunități a popoarelor, să se facă jertfele necesare de amor propriu și interese separate.

Din referitoare glasul nostru n'a fost ascultat. Dar noi nu trebuie să tăcem. Căci știți că strigătul nostru repetat după pace, deși n'a avut efectul dorit, a găsit totuși un adănc răsunet și a fost ca un balsam, pentru popoarele în luptă și pentru toate popoarele din lume.

Nu putem dar să ne reținem să ridicăm din nou glasul nostru în contra războiului, care apare ca o sinucidere a Europei civilizate. Trebuie îndată ce împrejurările ne permit, să facem uz de toate mijloacele ca să ne ajungem scopul.

Ni se oferă acum prilejul, domnule cardinal, prin faptul că un număr de doamne credincioase din mai multe țări și-au exprimat dorința ca din prilejul postului, să se adune la rugăciune pentru oarmarea acestui plăgi grozave.

Apelăm la toate familiile din Italia, și alte țări în luptă, ca departe de frământările și petrecerile lumești, în zilele acestea de căință, să se adune la biserică, înălțând rugăciuni, la Isus Christos, ca să pule capăt unei necercări atât de grozave și lungi.

Pregătirile Turciei. Din Constantinopol se anunță: Camera a votat un proiect de lege, prin care se vntinde serviciul militar până la al 50-lea an al etății.

clipă de dincolo, în fața lor la 100 de metri, stau ascunse mii de vieți dușmani, cari însă totuși trebuiau să simțea și ei balsamul cel revărsat natura și sufletul oamenilor greu încercați.

Unul din cei patru păzitori de noaptea rămăsesse cu ochii aștinți asupra bolții instalate. Oboseala apăsă greu pe pleoapele ochilor aproape închizi și pentru a nu derm ca santinelă, vroia să-și preocupe spiritul și începă să numere stelele: Una, două, trei... treizeci. Oh! s-ar putea număra milioane și creșterul său muncit de un an de război, gândi o clipă asupra legilor ce trohează în universul nemărginit, în acea sublimă armonie astrală și câtă deosebire între acestea și legile de pe pământ unde popoarele trăiesc într-o continuă războire...

Din aceste gânduri, păzitorul de noaptea fu deșteptat de camaradul său de noaptea, care-l strigă înoc: «atențiune». Cu toții priviră îngrijați înaintea lor. Ce se întâmplase?

Două păzitori de noapte din tabăra dușmană aprinseră un foc, care se putea observa destul de clar de că-

Relațiunile ruso-române.

Speranțele rusești. — Un pretins tratat ruso-român.

Ziarul rusez „Ruskoje-Ștovo” comentează în următorul me-l optimistic pasajul referitor la România din expozeul lui Sassonow:

Cu mult mai mare siguranță (!) a vorbit Sassonow despre România. Diplomazia statelor coalizate contra imperiilor centrale, nu se iadoește că România mai curând sau mai târziu va porni să dobândească unitatea națională cu arma în mână. Prin gura lui Sassonow, Rusia și aliatele sale promit României ajutorul lor în cazul când Germania sau vasalele ei ar încerca să impue o hotărâre statului Român.

E caracteristic faptul că Sassonow a numit Germania dușman comun al aliaților și al României. Bine înțeles de oamdată în această frază nu se poate vedea altceva de cât o părere subiectivă a diplomației noastre despre identitatea intereselor României și Rusiei.

Fără îndoială, exemplul Bulgariei ar fi trebuit să arate diplomației aliate că e foarte periculos să te bazezi pe simpatia naturală ale popoarelor neutrale și pe înțelegerea dreaptă a intereselor proprii. Diplomazia statelor aliate trebuie să lucreze fără răgaz cu toate mijloacele și forțele, pentru a răpune influența germană la București. După cum pare, de data aceasta aliații sunt pe-o cale mai adevărată (?) de cât cea pe care erau în atitudinea lor față de Bulgaria.

Din Haga se anunță:

Ministrul de externe englez pretinde a fi informat, că s-a încheiat un tratat între guvernul român și cel rus, prin care Rusia asigură România că-i va îndeplini anumite dorințe. Nu se cere dela România decât să oprească circulația pe Dunăre, în schimb încă să nu părăsească neutralitatea atâta timp cât Puterile Centrale nu o vor sili la aceasta.

Din România.

Un incident româno-bulgar. — Pelerinaj la Curtea de Argeș. — Realegerea d-lui Stere. — Filipescu în Rusia.

Din Giurgiu se comunică, că Luni seara un remorcher sub pavilion român, având la remorcă un șlep sub pavilion italian, care era încărcat cu fasole a fost atacat pe mare cu focuri de armă din tranșeele bulgare de pe malul Dunării în dreptul punctului Rahova. Intervenind un torpilor și somând remorcherul și șleplul, cari se aflau la 100 metri de țărmlul românesc să tragă la malul bulgar, pe motiv că șleplul e sub pavilion italian, — grănicerii români, văzând că torpilorul se află la o mică distanță de malul românesc, au făcut somațiunile legale și au tras apoi focuri de armă asupra torpilorului. Torpilorul retrăgându-se la malul bulgar a răspuns deasemenea cu focuri în contra vaselor, cari ancoraseră în acest timp la malul românesc.

Incidentul se anchetează pentru a se stabili responsabilitățile.

tre păzitorii de dincoace. Unul din ei se pregătea să sulte în jarul ce se formase pe când celălalt mai obosise se culcase pe o coastă.

Cei patru păzitori pregătiră armele pentru a trage foc, muniția fu așezată la îndemână. Focul trebuia să înceapă la comanda șefului, ce se găsea la mijloc.

Când păzitorii luară puștile la ochi, pentru a-și îndeplini o îndatorire brutală, — totuși ordonată de interese așa de înalte —, în această clipă în care conștiința strigă: «Ia seama, tu omori acum un om», de dincolo, din dreptul tranșeei înalte străbătută prin farmec în acea liniște câteva accente melodioase a unei arii cunoscute

Ecoul acestei melodii dulci, în care cântărețul întonă despotivă accent de jale și de deszădejde, străbătă ușor dela o tranșee la alta.

Păzitorii ce se pregăteau să tragă lăsară armele jos, iar sentimentul datoriei ce li mână să tragă asupra dușmanului, se plecă în fața dulcilor calde, cu care acea melodie învăliuă sufletul lor. Cântărețul din tranșeeea i-

Eri dimineață cu un tren special Familia Regală, cu Princesesa Sofia și Luiza de Wied, au plecat la Curtea de Argeș în pios pelerinaj la mormântul Regelui Carol, al Reginei Elisabeta și al Princesei Maria.

Printre profesorii universitari din Iași se agită ideea de a se pune din nou candidatura d-lui C. Stere cu prilejul alegerilor de rector ce vor avea loc în curând. Cum majoritatea profesorilor sunt de partea d-lui Stere, se crede că în cazul când va fi din nou ales, d-sa va primi postul. Alegerea noului rector la Iași va avea loc în ziua de 9 Martie curent.

Despre petrecerea d-lui Filipescu în Rusia zărele bucureștene dau următoarele amănunte:

D-l Filipescu a stat două zile la cartierul general rusez, unde a avut o întrevedere cu generalul Alexiew, șeful marelui stat major. Mercurul trecut a fost la dejun la ministrul de externe Sassonow și în aceeași zi a fost primit în audiență de marea ducesă Kiril, sora Reginei Române. Luni în 6 Martie n. d-l Filipescu a părăsit Petersburgul spre a se duce la Moscva, de unde va pleca în vizitarea frontului.

Spicuri din presă.

Spre orientarea oștirilor noastre le comunicăm, că facem aceste spicuri din zărele române, pentru a înregistra de-o parte evenimentele mai însemnate politice din România, de-altă parte pentru a arăta părțile diferitelor zăre, guvernamentale și opoziționale din regat asupra chestiunilor dela ordinea zilei și despre atitudinea bărbăților de stat români afilatori la căma guvernului sau în opoziție, având convingerea ca numai astfel, înregistrând păreri și critici din diferite tabere, putem să ne facem o locană mai lămurită despre frământările interne ale țării românești.

Moștenirea regelui Carol. »Vitorul« (ziar semi-oficial) reamintind marile progrese făcute sub domnia regelui Carol scrie între altele:

»În vremurile aspre de-acum, edificiul clădit sub regele Carol, e o cheazăie a săvârșirei unei fapte și mai mari — mână. Acest mână trebuie să fie o desăvârșire. El va trebui să ne dea un popor și mai conștient de menirea lui, și mai stăpân pe destinele sale, un popor stăpân pe toate izvoarele lui de trai, încrezător în puterile lui creatoare.

»Un popor nestăfâit de dureroase contrastate sociale și cu deplinul eserteliu al drepturilor sale cetățenești. Un popor care să se înfrupte dela toate binefacerile culturale, ca geniul lui național să strălucească prin lume așa, cum li e sortit.

»Numai săvârșind această operă, conducătorii neamului românesc, li vor fi îndrumat pe adevăratele căi ale progresului.

Simțul amănărilor. În ziarul »Stegul« (organul d-lui Marghoman) se face o critică obiectivă a guvernului actual român, care s'a lăsat influențat în decursul războiului de dogma engleză, că Anglia adevă a început războiul bazat pe grabnica ruină economică a Germaniei, iar după ce Anglia s'a înșeliat la speranțele ei făcând, tocmai experiența contrară, d-l Brătianu a preferat o politică de amănare. Articolul încheie cu următorul apel:

»De aceea, acum când dogma engleză a primit desmințiri atât de grave, rămâne de văzut dacă d. Brătianu pe lângă acei viguroși simți, ai amănărilor va avea și curajul de a cereșta, cât mai e vreme, dacă nu cumva dogma engleză e o adevărată eresie.

»D-saie mai bine decât ori cui li stau la îndemână mijloacele de a cerceta adevărul în această gravă chestiune de care e legat viitorul Statului român.

namică continuă nesupărat aria sa melodioasă, pe când adierea vocii sale plutea în văzduhul curat al nopții înstelate, compiectând astfel această sublimă operă de armonie dumnezeiască.

Cei patru păzitori aveau armele lăstate în voie. Ecoul vibrațiilor d-lui arii cântărețului pătrunse adânc în sufletul lor, în acest suflet, în care acum străăreau frământări de altădată.

Acea melodie dulce ce desarmase pe păzitorii eră puncte ce legă speranțele zilei de mâine cu amintirile trecutului. Fiecare din ei era dus cu gândul undeva, într-un colț pierdut al țării sale, unde două ochi dulci și o inimă caldă l-au privit cu atâta dragoste caldă...

Luna dispăruse la orizont, stelele scilpeau ca o mare nesfârșită de candelă aprinză, iar jos sub acest altar dumnezeesc, răsunau ultimele triluri argintii ale acelei frumoase arii nocturne, ce reușise să întindă, pentru o clipă, vălul păcii pe câmpia nesfârșită a morții și a jalei.

»Muzica»

„Dacă d-sa va avea puterea de a discerne adevărul din valurile de neguri ce se îngrădesc din toate părțile, și dacă va avea curajul de a mărturisii acest adevăr nu putem ști. În această nesiguranță, ne mulțumim de oamdată cu simțul amănărilor.»

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 8 Martie. — Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

În nordul monarhiei.

Pe frontul armatei arhiducelui Iosif Ferdinand activitatea războinică a fost și eri din când în când mai vie. Alt-cum nu s-au petrecut evenimente mai importante.

La granițele italiene și pe câmpul de operații din Balcani: Pe ambele câmpuri de luptă a domnit liniște.

Generalul de divizie Hoyer locțiitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 8 Martie. — Buletinul oficial al marelui cartier general german e pentru ziua de azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: Contra poziției recucerite de noi la ost dela măieriețea Maisons de Champagne Francezii au trecut la contra-atac; la aripa vestică lupta durează încă cu granate de mână, altcum atacul a fost respins în tot locul.

Pe țărmlul stâng al râului Maas, pentru ca să îmbunătățim împreunarea cu pozițiile noastre nouă, înaintate spre spinarea dela Cole de Talou și coasta sudică dela Douaumont, am luat cu asalt pozițiile dușmanului de ambele părți dela valea Forges, din jos de Bethincourt, pe o lățime de 6 și o adâncime de peste 3 kilom. Satele Forges și Regneville, apoi înălțimile păduroase dela pădurea Corbului și Petit Cumieres, sunt în mâinile noastre. Contra-atacurile Francezilor îndreptate contra marginilor sudice a acestor păduri au fost sângeros respinse. O mare parte din soldații cari apărau pozițiile ocupate a căzut, restul de răniți: 58 ofițeri și 3227 soldați i-am făcut prizonieri. Afară de aceasta am capturat 10 tunuri și mult alt material de război.

În șesul dela Woevre dușmanul a fost scos și din ultimele case dela Fresnes. Numărul prizonierilor făcuți acolo s-a urcat la 11 ofițeri și peste 700 soldații. Câteva mitralieze încă au fost capturate.

Escadrelle noastre aeriene au aruncat bombe asupra localității au vest dela Verdun, în cari sunt încaurtitate trupe dușmane.

La ost și sud-ost.

În mai multe locuri ale frontului au fost respinse atacuri parțiale rusești. Liniă ferată Ljachovitschi (la sud-ost dela Baranovici) — Lumines, pe care a fost observată o circulație mai mare de trenuri, a fost atacată de noi cu bun succes

Câmpul de operații din Balcani:

Nimic nou.

Consfătuiri italiene. Regele Italiei a sosit la Roma, unde a conferit cu miniștrii Salandra, Sonnino și Zupelli.

Entenda în Grecia. Oficioul bulgar »Narodni Prava« e informat că generalul Sarail continuă să provoace Grecia. Ocuparea unor importante puncte strategice la Valona de către trupele ententei s'a ordonat sub pretextul că trupe germane și bulgare intenționează o invație pe teritoriul grecos din direcția Monastirului.

Conscrierea alegătorilor dietali.

— Publicațiune oficială. — (Fino.)

5-a deputațiune de conscriere.

Cercul de activitate al acestei deputațiuni de conscriere, carele este situat în cercul de votare B din circumscripția electorală II — se estinde teritorial asupra Strazilor și a Pieșelor din Schei, care se află în dreapta dela Strada Prundului, dela Piața Prundului, dela Strada Pe Tocile și dela Podu Oreșului — în dreapta spre dealu Ciucii — Kreutzberg — se estinde în sine și asupra tuturor Strazilor aci numite, precum și asupra Pieșei Prundului.

Deputațiunea de conscriere își va îndeplini agendele în casile Magistratului orașenesc din Strada Porții N. 63, în parterre, localul registraturii la stanga sub poartă.

6-a deputațiune de conscriere.

Cercul de activitate al acestei deputațiuni de conscriere, carele este situat în cercul de votare B din circumscripția electorală II — se estinde asupra Strazilor și Pieșelor din Schei, cari se află dela Strada Prundului, dela Piața Prundului, dela Strada Capitanului, dela Strada Pe Tocile și dela Podu Oreșului în Stanga — către Tâmpa și odată deasupra învecinate cu Tâmpa — îndră Strazile aci numite și Iara Piața Prundului.

Deputațiunea de conscriere își va îndeplini agendele în casile Magistratului orașenesc din Strada Porții Nr. 63 în parterre, localul registraturii în stanga sub poartă.

7-a deputațiune de conscriere.

Cercul de activitate al acestei deputațiuni de conscriere, carele este situat în cercul de votare C din circumscripția electorală II — se estinde asupra unei părți din Blumâna și a nume: Șirul Cetățului, și apoi asupra Brașovului vechiu și anume: Șirul Dealului de Jos și Sus, Șirul Cetățului a-partânător la Brașovu vechiu, Strada Sprenghtului, Strada Lungă, Strada Școlii, Strada Crucii de Sus, Strada de Mijloc, Strada Tânașilor, Strada Morii, Livadia Poștii, Șirul Liv zii și Strada Bisericii Românești de sus.

Deputațiunea de conscriere își va îndeplini agendele în casele Magistratului din Strada Porții Nr. 63, în etajul II și anume în odăea de funcțiune a desăvârșământului industrial.

Cele de sus se comunică cu acea provocare, ca interesată, negreșit să se prezenteze naintea deputațiunii de conscriere spre a-și dovedi dreptul de alegător prin prezentarea documentelor de cari dispune pentru acest scop.

Cu această ocaziune aflăm de bine a face atent pe on. public interesat în cauză, că deși deputațiunile conscrietoare sunt obligate a lua în considerare întreg materialul ce le este pus din oficiu la dispozițiune, totuși acelaș obligament există și pentru fiecare individ, — carele dorește de a fi primit și indus în lista alegătorilor — de a se prezenta în persoană naintea deputațiunii de conscriere, la care aparține pe baza locuinței sale și de a avea la sine toate documentele recerute. (Atestatele școlare, cartea de lucrător, carte de servitor, pașaportul militar etc.)

Neprezentându-se respectivul individ în persoană și lipsind deputațiunii datele necesare, consecunța este că respectivul nu poate fi indus în lista alegătorilor.

Totdeauna facem atenți pe acei stăpâni de lucrători, cari dau de lucru permanent la cel puțin 10 lucrători, cari stau în stătea ce îndreptățește la dreptul de vot, că danșii sunt obligați — după alineatul 7 al §-ului 55 din legea cea nouă electorală — a pune la dispozițiune deputațiunii conscrietoare cel mai târziu până la 22 Martie a. c. e consemnare despre muncitorii numiți; consemnarea aceasta trebuie să cuprindă toate datele necesare la aprecierea dreptului de alegere, cari provin din relațiile de serviciu. Deodată cu aceste date sunt de a se prezenta și cărțile-le de muncă ale acestor aplicații. Acel stăpân de muncitori, carele nu se ține de aceste dispozițiuni, poate fi pedesărit cu o pedeapsă de 10-100 coroane.

Celor interesați li se recomandă mai departe a fi atenți la aceea, că deputațiunea de conscriere este obligată a se convinge despre cunoașterea cetățului și a scrisurii și la acei alegători, cari naintea comisiei permanente de examinare n'au corespuns pe deplin, sau cari din vre-o cauză oarecare au fost împedecați de a se prezenta a face examenul — dacă vreunul din danșii s'ar prezenta naintea comisiei din dorința de a se supune examenului de cetăț și de scrie; în caz de bănuială motivată examenul de cetăț și de scrie se poate pretinde și dela acela, cari sunt în stare să dove-

dească, că au absolvat clasa a IV. elementară.

In fine provocă pe cei interesați să nu lase de azi pe mâine de a se prezenta înaintea deputațiilor de conscriere, ci să caute a se prezenta în zilele cele mai apropiate, ca astfel să încungiuțim grămădirea sau cumulara lucrării de înscriere în liste — tocmai pe ziua din urmă.

Brașov, în 6 Martie 1916.

Conducătorii celor 7 deputațiuni de conscriere:

- 1. Rudolf Bolesch. 4. Wilhelm Lehmann, 2. Fridric Lurtz, 5. Edwin Krummel, 3. Iuliu Jacob, 6. Gustav Hertel, 7. Dr. Wilhelm Riemer.

Activitatea femeilor noastre.

Ni se scrie:

Duminecă în 7/20 Febr. a. c. Reuniunea femeilor gr. or. din Feldioara, și-a ținut adunarea generală ordinară, pentru anul 1915.

Această adunare convocată pe ziua de 24 ian. (6 Febr.), din cauza durerului eveniment cu înmormântarea Excelenței Sale Marelui Metropolit Ioan Meșian, s'a amânat și deci s'a ținut în 7/20 Februarie, între ceasurile 3—6 p. m. în edificiul școlii noastre, sub înțelegerea conducerii a doamnei prezidente Elena I. Sabadeanu.

Din cuvântul, dânsel, de deschidere ne'am convins că:

- 1) La înmormântarea Excelenței Sale, Reuniunea noastră, înc'a luat parte, prin delegatele d'na Elena I. Sabadeanu; Virginia A. Vascu, Norica I. Sporea și Mina Gh. Szöcs, depunând și o cunună. 2) Femeile feildorene arată un deosebit interes, față de Reuniune, înscrinduse multe ca membre noi. 3) Față de iubii noștri soldați răniți, Reuniunea noastră, înc'a luat parte dragostea de mamă, trimițându-le obiecte în valoare de 350 cor. 4) Pentru învierea Domnului ce și sprop'e, fie-care membră, cu mare plăcere s'a învitat a da câte 20—30 de ouă roșii, pe cari apoi împreună cu conoacii ce s'au cumpăra cu bani din fondul Reuniunii, să se distribuie soldaților răniți. În acest scop s'a decis înțelegerea unei gesătorii, Duminecă în 6/19 Martie, din al cărei venit să se poată procura conoacii necesari! 5) Reuniunea noastră are, azi 21 de membre fondatoare, 56 ordinare și 2 protejate, cu un capital de 1561. 66 coroane.

6) Prin priceperea tactul și dragostea, cu care dna prezidentă a condus această adunare le-a făcut, pe toate cele prezente, ca pe câteva ceasuri să-și uite dureres, dorul și jalea după cei iubii al lor, mobilizați și să verse lacrimi de bucurie că s'au văzut într'un număr așa de frumos adunate, și însuflețite de o mare dragoste pentru tânăra, dar plina de speranțe Reuniune.

Fe prezidente, dna Elena I. Sabadeanu o felicităm pentru tactul, cu care a condus adunarea, și-i dorim viață îndelungată, iar Reuniunii îi scriem:

»Cu Dumnezeu înainte!«
Feldioară la 24 Febr. (8 Martie) 1916.
Ioan Sporea.
secretar.

Mijlocire la cumpărarea de articli economici.

Aducem la cunoștință economilor noștri de pretutindenea, că subscrierul comitet este gata a mijloci pentru ori cine i se va adresa, procurarea articliilor economici amintiți mai jos, lângă cari însemnăm și prețul:

- 1. Sămânță de iarbă engleză, 1 kilogram 2 cor. 32 bani. 2. Sămânță de iarbă »Rispengras«, 1 kgr. 3 cor. 50 bani. 3. Sămânță de luternă de prima calitate, 1 kgr. 5 cor. 60 bani. 4. Sămânță de trifoi, 1 kgr. 4 cor. 45 bani. 5. Sămânță de napi »Mammuth«, roșii mari, un kgr. 1 cor. 60 bani. 6. Sămânță de napi »Obendorf«, galbeni, rotunzi, 1 kgr. 1 cor. 80 bani. 7. Sămânță de napi »Eckendorf«, roșii, 1 kgr. 1 cor. 80 bani. 8. Sămânță de mohor, 1 kgr. 1 cor. 9. Sămânță de ceapă »Zittau«, ulei, galbenă, 20 grame 80 bani. 10. Sămânță de ceapă »Braunschweig«, 20 grame 60 bani. 11. Sămânță de ceapă »Tripoli« locală, 20 grame 80 bani. 12. Sămânță de ceapă »Madelras«, 20 grame 80 bani. 13. Sămânță de sălătă »Matador«, foarte mare, gustoasă, timpurie 20 grame 80 bani.

14. Sămânță de sălătă »Graf Zepelin«, de iarnă, 20 grame 90 bani.

15. Sămânță de sălătă »Kaiser« (nouă), galbenă, aurie, mare la căpățină, ușor de transportat, 20 gr. 80 bani.

16. Sămânță de pătrânjel de toamnă, 20 grame 20 bani.

17. Sămânță de pătrânjel lung »Zweimer«, dulci 20 grame 20 bani.

18. Sămânță de morcovi de »Braunschweig«, 20 grame 60 bani.

19. Sămânță de morcovi de toamnă »Quedlinburg«, 20 grame 60 bani.

20. Sămânță de ridichi de vară »Stuttgart«, albi, timpurii, 20 grame 20 bani.

21. Sămânță de ridichi de Maiu, mari albe, 20 grame 20 bani.

22. Sămânță de ridichi de iarnă, negre 20 grame 20 bani.

23. Sămânță de ridichi de iarnă, albe 20 grame 20 bani.

24. Sămânță de castraveți de »Paris«, 20 grame 80 bani.

25. Sămânță de castraveți de mărime mijlocie, verzi 20 grame 80 bani.

26. Sămânță de varză »Braunschweig«, uriașă, de iarnă 20 grame 40 bani.

27. Sămânță de călărașe (guli) albe timpurii, 20 grame, 80 bani.

28. Sămânță de călărașe de iarnă, vinete 20 grame 1 cor.

29. Sămânță de mazăre idea »Gradius«, timpurie, 100 grame 40 bani.

30. Sămânță de fasole de Iulie, 100 grame 50 bani.

31. Sămânță de fasole »Mort d'or« galbenă, 100 grame 60 bani.

32. Sămânță de patlagele, mari, roșii, 20 grame 40 bani.

33. Sămânță de patlagele »Excelstor«, (nouă) foarte gustoase, 20 grame 1 cor. 40 bani.

34. Sămânță de patlagele »Ficarrazzi«, foarte timpurie, 20 grame 80 bani.

35. Sămânță de paprică sârbăescă, 1 porție 20 bani.

36. Sămânță de spinat »Goliath«, 20 grame 20 bani.

37. Sămânță de sfește »Egyptene«, roșii închise, 20 grame 30 bani.

Doritorii, cari vor trimite la adresa subscrierului secretar preșul, cum și 20 bani pentru buletinul de expediție și pentru pachetat, 4 bani taxa de înmănuare postală și 20 bani pentru osteneală, drept dăruire pentru un scop de binefacere, vor primi articlii comandați cu posibilită grabire.

Sibiu, 27 Februarie n. 1916.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

Pant. Lucașa president Victor Coșdăriașu secretar.

ȘTIRI.

— 9 Martie n. 1916.

Pentru orfelinatele noastre. Contribuțiile pentru orfelinatele din Sibiu și Blaj continuă în mod îmbucurător.

Pentru orfelinatul din Blaj s'au strâns până acuma aproape 100.000 coroane. »Tel. Rom« din Sibiu continuă deasemenea să publice în fiecare număr contribuțiile încuse din diferite protopoplate.

În România s'a depus până acum la Banca Națională din București suma de peste 120 mil de lei pentru orfelinatul din Sibiu. Din vânzarea medaliilor pe străzile Bucureștilor în zilele de 27 și 28 Februarie n. a rezultat pentru orfelinatul din Sibiu un venit curat de aproape 12.000 lei.

Încă un erou. Un prieten al ziarului nostru ne scrie următoarele:

»În urma nenorocirii întâmplată în 1911 în Alpi, a căzut jertfă și Ioan Roșca, sergent la Rgt de Inf. Nr. 64, originar din Deal. Acest vrednic soldat de la mobilizare a fost tot în front, a luat parte la luptele de prin Polonia rusească, la Krasnik, Lublin și Ivanogorod și a fost în mai multe rânduri rănit. Soartea însă a voit, ca din gura morții, din foc și din glonțe să scape cu viață, pe care însă lavina de zăpadă și ghița i-a stins-o fără milă. Roșca a murit în 23/II în spitalul militar din Bischofshofen, unde a fost înmormântat cu pompă militară. Toți cei ce l'am cunoscut, îl regretăm și cerem dela Domnu să-i dea somnul lin în țara depărtată. Nemângâiatei soții și celor 2 copilași, Dumnezeu să le aline durer. a suferitească.»

O întregire. În raportul din anul trecut al ziarului nostru despre înmormântarea regretatului d-ne vâd. Ana Peice s'a spus că d-na Elena Hosszu Longin a depus o cunună eternă, respectiv o sumă, în scop de binefacere. Această sumă, precum ni se scrie acum, a fost depusă în favorul »Orte-

liniului Ununii femeilor române din Ungaria.

Distingerea comandantului vasului »Möwe«. Maj. Sa Impăratul Wilhelm a primit în cartierul general pe căpitanul vasului »Möwe«, contele Dohna-Schodien predându-i în persoană ordinul »Pour le mérite«.

Regele Bulgariei a fost primit ieri în audiență de adio de Majestatea Sa Monarhul la Schodbrunn, iar după amiazi a plecat în Ungaria.

Necrolog. Subscrierii au dureres a vă aduce la cunoștință încetarea din viață a preaiubitelor lor mamă, bunică, străbunică și soacă vâd. Zina Pandrea născ. Meldovenescu întâmplată în 6 Martie n. dimineața la 3 oare în etate de 68 de ani. În anul al 32-lea de viație. Rămășițele pământești se vor depune spre veșnică odihnă în cimitierul gr.-or. din loc la 8 Martie n. a. c. după amiazi la 2 1/2 ore. Fie-i somnul lin și memoria neuitată!

Făgăraș, în 6 Martie n. 1916. Vâd. Paulina Meșian născ. Pandrea și Dr. Liviu Pandrea avocat, ca fiică și fiu. Aurora Meșianu și soțul Dr. Aurel Pinția adv. Aldulea Meșianu, Silviu Meșianu, Liviu Mandaal, Liviu Pandrea nepoată și nepot, Aurel Pinția strănepot. Antoniu Mandaal secretar de bancă și Veturia Dr. Pandrea născ. Podoabă ca noră și ginere.

La masa studenților »V. Onțiu« a contribuit: »Porumbacian« Institut de credit și economii în Porumbacu de Jos, 50 K. — »Armonia«, Institut de credit și economii în Cincul mare, 30 K.

Primească generoșii donatori sincere mulțămite. Direcțiunea mesei studenților.

Populația Germaniei. Populația Germaniei era într'un timp mică în raport cu populația Franței. Astfel în anul 1840 a avut Franța 33.400.000 locuitori, pe când Germania numai 32.800.000. În anul 1844 a avut Franța 34 milioane și Germania asemenea 34 milioane locuitori. În anii următori populația Germaniei începe a crește în măsură mare. În 1890 a avut Franța abia 38.800.000 locuitori, pe când Germania a avut 49.200.000. Populația Franței a crescut apoi în decurs de 20 ani abia cu un milion, pe când a Germaniei aproape s'a dublicat. La conscrierea din 1910 a avut Franța 39.300.000, iar Germania 64.900.000 locuitori. Înainte de izbucnirea războiului din 1914 a avut Franța 39.800.000, iar Germania 68.000.000 locuitori.

Obiectele de lux. După ce au de an să chistuește o sumă oribilă pe obiecte de lux în strălăcitate, Germania a ordonat încetarea importului alimentelor și obiectelor de lux: mandarine, Ananas, caviar, marmură brută și obiecte de marmură, obiecte de lux, mărgel, pene de scris, instrumente, pene de pășiri, flori naturale și artificiale, haine de mătășă, stufe de mătășă, stufe jumătate de mătășă, premuri, blani de lux, picturi și altele.

Ordinațiunea aceasta vrea să readucă iarăși moravurile vechi germane, cari nu cunoșteau luxul și aveau o imbrăcămintă bună igienică fără mătășuri, blani, mărgel și altele podoabe cu cari se gătesc acum bărbații și femeile moderne.

Anul de serviciu al fetelor. În Germania s'a pornit o acțiune patriotică, vrednică de toată lauda. E vorba de anul de serviciu al fetelor. Înainte de a se mărita să fie îndatorată fiecare fată a servi un an gratuit în vre-o funcțiune a statului și dacă vrea să se mărite înainte de a îndeplini acest an de serviciu, să fie îndatorată a răscumpăra serviciul cu bani.

Cea mai mare societate de femei din Germania »Deutsch Evangelischer Frauenbund« din Berlin a ținut zilele trecute o adunare generală în sala prezidențială festivă din Berlin. Prezidenta, contesa de Schverin Löwitz, a deschis prin o cuvântare frumoasă adunarea accentuând că și femeia trebuie să servească patria ca și bărbații. La discuția generală s'a propus introducerea anului de serviciu femeiesc (Weibliches Dienstjahr). Unele membre au propus ca serviciul acesta să fie benevol iar altele să fie obligator ca și pentru bărbații.

Dșeara Augusta Spengler și Dna Maria Diers au pledat pentru deviza nouă »Iede Eingeborene ist verpflichtet zur Verteidigung des Vaterlandes«. (Fiecare indigenă este îndatorată la apărarea patriei). La dezbateres în detaliu s'a propus și s'a primit ca fetele după ce împlinesc anul al 16-lea să servească un an gratuit ca soră de caritate la vre-un spital, ca dascăliță, la școală, la asilele de copii, ca îngrijitoare la orfelinat, la internate, la

poștă, la telegraf, la calea ferată, ca scriitoare cu mașina la ministerii, și la celelalte oficii publice.

Proprietar: T. A. Murașianu; Brașova & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lăscu.

Doamnelor române!

Curățiți podelele parchetate și podelele de scânduri cu »Lavosin«

»Lavosinul« curăță fără vre-o osteneală cu rezultat surprinzător de frumos și neîntrecut de nici un alt preparat. Așchii de oțel, scumpul Terpentin sau Benzina nu vă mai trebuie! 1 dosă »Lavosin« (trebuie păstrat în loc recoros sau umed) costă numai 1 cor. 85 fil. și ajunge pentru 9 podele parchetate sau de scânduri. Se capătă la Hermina Niemandz n. de Benkner Brăssó, Târgul cailor 28.

1-2

Avis.

Am onoarea a aduce la cunoștința Onor. dame că am strâmutat Magazinul cu Corsete din Budapesta la Brașov.

Comande pentru tot felul de corsete, legături de stomac se execută cu acurateță și prompt.

De o cercetare numeroasă se roagă Fejér Lakabné Strada porții 36.

17-75

Specialitate de apă minerală. Isvorul MATILD din Bodok este cel mai apreciat reprezentant al apelor minerale alcoolice. Apă minerală de primul rang care amestecată cu vin este superioară celorlalte ape minerale. Bentura de predilecție a cercurilor celor mai înalte sociale care în urma conținutului și îngrijirii conștientioase și curate a isvorului, se preferă din partea medicilor apei minerale mondiale renumite Gieshübler. Cel mai bun semn contra falsificărilor a apei minerale MATILD este limpezeeala absolută până la cea din urmă picătură. Deposit principal a apei MATILD în Brașov la firma E. O. & L. THEIL, Strada gării Nr. 25. Telefon 364 se capătă în cele mai multe prăvălii cu ape minerale și în restaurantele mai de frunte. Cu toată stima Administrația isvorului, Ioséf György, Șepsibodok (Ardeal).

Antreprize de pompe funebre E. TUTSEK. Brașov, Strada Porții Nr. 3. vis-à-vis de băcănia Steaua Roșie. Recomand Onor. public la cazuri de moarte stabilimentul meu cu toate cele necesare pentru înmormântări mai pompoase și mai simple cu prețuri ieftine. Depou de cosciug de metal ce se pot închid hermetic, din prima fabrică din Viena. Fabricarea proprie a cosciugelor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejar. Depou de cununi pentru monumente și pantlioni cu prețurile cele mai moderate. Reprezentant de monumente de marmură, cară funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vânat pentru copii, precum și cioclii. Comande întregi se esecută prompt și ieftin iau, asupra-mi și transporturi de morți înseamnăitate. La cazuri de moarte a se adresa Telefon interurban. 405. E. Tutsek.

Pește ieftin afumat, în untdelemn. Sprotten (ca sardine) se capătă la prăvălii de delicatose cu 6—8 fileri bucata, și cu kilogramul. Comande engros la I. G. A. Hatch, Agentură, Strada Lungă Nr. 10. 1-3

Birou de informații în Budapesta. Dau informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Dau informații referitor la rugării trimise la oricare ministeriu. Urges rezolvarea cauzelor și rog rezolvare favorabilă. În cauze de miliție dau deslușiri grabnice și sigure. Câștig informații despre soldații pierduți pe câmpul de luptă. Mijlocesc totfelul de vânzări și cumpărări. L. Olariu 1-5 Budapest II. Margit Körut 50.

Glotași își pot procura albituri de earnă de lână curată, bumbac, mătăse, reste de lână, sioragi, genunchiere, pulpiere, cingătoare și caprețuri convenabile din depozitul al Fabricii de împletit și tricotați. George Foith & Com. 4-5 Strada Porții 24.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII IN ARAD.

ACTIVA

Bilanț la 31 Decembrie 1915

PASIVA

Casa în număr	329659 86	Capital Societar: 12500 acții	à Cor. 200.—	2500000—
Capitale elocote la alte bănci	544434 15	Fond general de rezervă	1000000—	
Cambii	14883653 45	Fond special de rezervă	933083 20	
Imprumuturi ipotecare	2458211 —	Fond de penziuni	317901 67	2250984 87
Imprumuturi în Cont-curent cu acop. ipot. și pe efecte și pe oblig.		Depuneri spre fructificare		16504831 76
Imprumut de stat	3346030 27	Depozite de casă		153479 11
Avansuri pe efecte	32656 —	Cambii reescontate		675777 —
Efecte proprii;		Contribuție la depuneri		40138 15
400.000 Cor. nom. Oblig. impr. de stat cu 6% à 96	384000—	Dividendă neridicată		8030 —
100.000 „ nom. Oblig. impr. de stat cu 5 1/2% à 90	90000—	Creditori	25725—	
400.000 „ nom. Oblig. impr. com. Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyes. cu 4% 70	280000—	Creditori pe obligațiuni Imprumut de stat emis III.	710564—	736289 —
100.000 Cor. nom. Seris. funciare Egyesült Bpesti Főv. Takarékpénztár cu 4 1/2% à 80	80000—	Interese tranzitoare anticipate		266704 10
50.000 Cor. nom. Seris. funciare Magyar Agrár és Járdekbank cu 4 1/2% à 80	40000—	Venit transpus din anul trecut	30427 23	
50.000 Cor. nom. Rentă căi ferate Magyar Agrár és Járdekbank cu 4% à 70	35000—	Profit curat	364479 35	394906 58
25.000 Cor. nom. Seris. funciare Magyar Általános Takarékpénztár 4% à 70	17500—			
24.500 Cor. nom. Oblig. Hazai Bank r-t. 4 1/2% à 80	19600—			
20 acții Banca Austro-Ungară à Cor. 1600	32000—			
60 acții Hungaria aradi pamutárugyár Cor. 400	24000—			
Acții dela diverse bănci, întreprinderi comerciale și industriale în nom.	196.650—			
Realități proprii:				
Casa institutului din Arad, calea Arch. Iosif Nr. 2	220.000—			
Casa institutului din Arad, calea Arch. Iosif Nr. 1	130.000—			
Casa filialei din Chișineu	50000—			
Casa filialei din Borșineu	60000—			
Casa filialei din Șiria	14000—			
Alte realități de vânzare	174354 24			
Mobilier	23.595 20			
Amortizare	13.595 20			
Interese tranzitoare restante	29391 60			
	23531140 57			23531140 57

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DEBIT

Contul Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1915

CREDIT

Interese pentru depuneri spre fructificare	783442 27	Venit transpus din anul trecut	30427 23
Interese de reescont	231187 50	Interese:	
Spese:		de'a cambii	1227363 54
Salare	62046 11	„ Imprumuturi ipotecare	185030 08
Bani de cvartir	17452 52	„ avansuri pe efecte	6589 07
Imprimare, diverse plăți și spese de birou	48301 81	„ capit. elocote la alte bănci	26404 97
Porto postal	8709 22	„ efecte proprii	41103 —
Chirie	7600 —	„ Impr. în cont-curent și alte provizii	187360 44
Marce de prezentă	3600 —	Chirii și alte arănsi	1673851 10
Contribuție	90579 27		35986 38
Dare după int. de depuneri 10%	78344 20		
Amortizare din mobilier			
Venit transpus din anul trecut	30427 23		
Profit curat	364479 35		
	1740264 68		1740264 68

Arad, la 31 Decembrie 1915.

Sava Baicu m. p.
director-executiv.

Ilie Popp m. p.
șef-contabil.

DIRECȚIUNEA:

Mihai Velicium m. p.
președinte.

Dr. Nicolae Ciacian m. p.

Aventie Secula m. p.

Roman B. Ciorogariu m. p.
vice-președinte.

Dr. Aurel Demian m. p.

Petru Truția m. p.

Traian Vățianu m. p.

Dr. Ștefan C. Pop m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului.

Dr. Sever Ispravaic m. p.
președinte.

Dr. Cornel Ardelean m. p.

Dr. George Veasa m. p.

Procopiu Givulescu m. p.

Dr. Ioan Nemet m. p.

Ioșif Diamandi m. p.
revisor expert la Solidaritatea.